

**Univerzita Karlova v Praze
Právnická fakulta**

Zásady trestního práva ve správním trestání

Studentská vědecká a odborná činnost

Kategorie: magisterské studium

2014
IV. ročník

Autor: Eva Novotná
Konzultant: Mgr. David Kryška, Ph.D.

estné prohlášení a souhlas s publikací práce

Prohlašuji, že jsem práci předkládanou do IIV. ročníku Studentské vědecké a odborné společnosti (SVO) vypracovala samostatně za použití literatury a zdrojů v ní uvedených. Dále prohlašuji, že práce nebyla ani jako celek, ani z podstatné části dříve publikována, obhájena jako součást bakalářské, diplomové, rigorózní nebo jiné studentské kvalifikační práce a nebyla předložena do předchozích ročníků SVO a jiné soutěže.

Souhlasím s užitím této práce rozšiřováním, rozmnožováním a sdělováním ve veřejnosti v neomezeném rozsahu pro účely publikace a prezentace PF UK, včetně užití třetími osobami.

V Praze dne 15. 4. 2014

.....
Eva Novotná

1. OBSAH

1. Obsah.....	1
2. Použité zkratky.....	2
3. Úvod.....	3
4. Obecná část.....	4
4.1 K jednotlivým pojem m.....	4
4.2 Význam zásad trestního práva ve správním trestání.....	6
4.2.1 Analogie v trestním právu správním a její význam.....	6
4.3 Vliv europeizace trestního práva na správní trestání.....	8
5. Zvláštní část - jednotlivé zásady trestního práva ve správním trestání.....	10
5.1 Zásada zákonnosti.....	10
5.1.1 Nullum crimen sine lege scripta.....	11
5.1.2 Nullum crimen sine lege stricta.....	11
5.1.3 Nullum crimen sine lege certa.....	12
5.1.4 Nullum crimen sine lege praevia.....	12
5.2 Zásada řádného zákonného procesu.....	13
5.3 Zásada subsidiarity trestní represe a zásada p im enosti.....	13
5.4 Zásada ne bis in idem.....	15
5.5 Zásada zákazu reformatio in peius.....	15
5.6 Zásada koncentrace řízení.....	16
5.7 N které další zásady mající význam ve správním trestání.....	17
6. Záv r.....	19
7. Použitá literatura.....	20

2. POUŽITÉ ZKRATKY

ESLP – Evropský soud pro lidská práva

EÚLP – Evropská úmluva o ochraně lidských práv

LZP EU – Listina základních práv Evropské unie

LZPS – Listina základních práv a svobod České republiky

NSS – Nejvyšší správní soud České republiky

PeesZ – zákon o odpovědnosti

S – soudní řád správní

TZ – trestní zákoník

ÚS – Ústavní soud České republiky

3. ÚVOD

V současnosti se potýkáme s nedostatečnou úpravou v oblasti správního trestání. Nedostatek není z hlediska kvantity, ale spíše do její komplexnosti, strukturovanosti a přehlednosti. A tak v předpisech upravujících správní právo najdeme jen velmi málo záruk zajišťujících ochranu obviněného ze správního deliktu. Proto je potřeba tyto záruky hledat v základních právních předpisech, jako je Ústava ČR a Listina základních práv a svobod, a už je vykládat dle úpravy trestního práva. Tímto zárukami mám na mysli právní zásady.

Tato práce je rozdělena do dvou částí. V první, obecné části se budu zabývat nejvíce jednotlivými pojmy používanými v následujícím textu, dále pak významem právních principů jako pramenů práva pro oblast správního trestání. Zvláštní pozornost je zde věnována analogii práva. V této části také připomenu význam evropské úpravy trestního práva. V druhé části se budu věnovat hlavním zásadám trestního práva používaných ve správním trestání a jejich aplikaci Ústavním a Nejvyšším správním soudem. Vzhledem k dynamice a tedy i nemožnosti kodifikace tohoto právního pramenu není možný jejich taxativní výčet. Proto budou podrobněji rozebrány jen některé hlavní zásady.

Cílem této práce je nastínění problematiky úpravy správního trestání z různých pohledů, zejména zhodnocení významu právních principů a judikatury vnitrostátních soudů a Evropského soudu pro lidská práva. Následně je pak cílem přiblížení použití jednotlivých principů trestního práva ve správním trestání s ohledem na judikaturu Ústavního a Nejvyššího správního soudu. Snahou této práce je také zhodnotit, zda je úprava trestního práva správního v právním řádu České republiky dostatečně zajištěna.

4. OBECNÁ ÁST

4.1 K jednotlivým pojmům

Než se začneme zabývat samostatným rozbořem jednotlivých zásad, je potřeba se zamyslet nejprve nad významem vybraných pojmů.

Obecné zásady právní definuje Jiří Boguszak jako pravidla vyznačující se vysokým stupněm obecnosti, dále je vymezuje pomocí Encyklopedického slovníku teorie a sociologie práva.¹ Zde se uvádí, že jimi jsou principy, které jsou explicitně obsaženy v zákonných ustanoveních, dále principy, které jsou v zákonných ustanoveních implicitně obsaženy, a také ty, které sice nejsou součástí systému práva „...jsou však s ním spjaty vzhledem k vymezení systému práva, o který se jedná.“ Ty jsou často uplatňovány při aplikaci práva i při interpretaci právních norem.² Právní principy jsou považovány za jeden z pramenů práva a jako takové jsou závazné. V této práci nebudu striktně rozlišovat pojem právní princip a právní zásada, jelikož toto není jejím úkolem. Nicméně v odborných publikacích se s jejich rozlišováním setkat můžeme.

Zásady trestání pak definujeme jako zásady, které se vyvinuly z obecných zásad právních a získávají tedy v oblasti trestání svůj specifický obsah.³ Praxe je rozlišuje do dvou skupin. První skupinou jsou ty zásady, které upravují především uplatnění moci ve věci, jakožto i druhy sankcí ukládaných za jednotlivé trestné činy. Týkají se tedy hmotné právní oblasti trestání. Procesní právní zásady trestání jsou ty, které upravují postup orgánů moci ve věci při aplikaci trestních právních norem. Rozlišení do těchto dvou skupin se však v posledních letech hlavně díky jejich aplikaci čím dál více stírá. Důvodem je, že každá zásada v průběhu své aplikace vytvořila několik modifikací, a tedy má své uplatnění jak v oblasti práva hmotného, tak procesního. Příkladem může být zásada humanitosti, která ve své obecné hmotné právní rovině vysvětluje úlohu trestního práva jako ochránce humanitních hodnot lidské společnosti, v rovině procesní však vyjadřuje ochranu obviněného v průběhu aplikace práva orgány moci ve věci.

¹ Boguszak, J., Šapek J., Gerloch, A.: *Teorie práva*, 2. vyd., Praha: ASPI Publishing, 2004, s. 285

² Tamtéž.

³ Prášková, H.: *Základy odpovědnosti za správní delikty*, Praha: C.H. Beck, 2013, s. 23

Pro účely této práce je potřeba vymezit pojem trestní právo správní. To je součástí práva správního, povahou i obsahem je blízké právu trestnímu a poskytuje „ochranu ve veřejném zájmu“.⁴ Správním trestáním pak rozumíme samotnou realizaci trestního práva správního.⁵

Samotné rozlišení soudního a správního trestání stojí především na orgánech, které tutoinnost vykonávají, dále pak na samotném účelu ukládané sankce. Soudním trestáním se rozumí výkon soudního orgánu ve veřejné moci, vznikající ze vztahu pachatele, který je odpovědný za trestný čin, a soudního orgánu. Správní trestání je chápáno jako určitá část výkonu ve veřejné správě, která je zaměřena na určení odpovědnosti za správní delikty a ukládání sankce. Tato sankce nemusí mít vždy povahu trestu, nýbrž má spíše funkci obnovující předchozí stav i zabráňující protiprávnímu jednání. Povaha správního trestání je tedy spíše reparační, nežli represivní, jak je tomu v případě trestání soudního.⁶

Dalším rozdílem mezi soudním a správním trestáním je v oblasti jednotlivých skutkových podstat, které jsou touto iinností postihovány. Existuje mnoho kritérií, které se snaží rozlišit správní delikty od trestných činů, jako například míra škodlivosti a nebezpečnosti pro společnost.⁷ U správních deliktů je chráněna správa ve veřejných záležitostech, zatímco v případě trestných činů je chráněn celý okruh společenských hodnot.⁸

Nejvyšší správní soud potvrdil blízkost obou institutů i v oblasti procesní, když ve svém rozsudku uvedl, že „*trestání za správní delikty musí podléhat stejnému režimu jako trestání za trestné činy a v tomto smyslu je třeba vykládat všechny záruky, které se podle vnitrostátního práva poskytují obviněnému z trestného činu.*“⁹

⁴ Tamtéž, s. 5

⁵ Tamtéž, s. 7

⁶ Prášková, H.: *Základy odpovědnosti za správní delikty*, Praha: C.H. Beck, 2013, s. 17

⁷ Bohadlo, D., Potměšil, L., Potměšil, J.: *Správní trestání z hlediska praxe a judikatury*, Praha: C.H.Beck, 2013, s. 11

⁸ Hendrych, D. a kol.: *Správní právo, Obecná část*, 8. vydání, Praha: C.H.Beck, 2012, s. 416

⁹ Rozsudek NSS ze dne 31. 5. 2007, sp. j. 8 As 17/2007-135, publikovaný pod č. 1338/2007 Sb. NSS

4.2 Význam zásad trestního práva ve správním trestání

Právních norem upravujících správní delikty stále přibývá. Pro představu, v 90. letech 20. stol. jich bylo o polovinu méně než dnes.¹⁰ Vzhledem k použití trestního práva jako *ultima ratio* by se vlivem dekriminálizace mohl nárůst počet skutkových podstaty logicky přesouvat do oblasti trestního práva správního, kterému ovšem nedochází.¹¹ Je třeba také zdůraznit, že se stále zpěsňují správní tresty.¹² Přede vším roste výše ukládaných pokut.

Tomu by měla odpovídat právní úprava uplatňování moci ve veřejné oblasti správního trestání a ochrany obviněného ze správního deliktu. Ústava České republiky ani Listina základních práv a svobod však úpravu správního trestání neobsahuje.¹³ Proto je třeba dovodit zásady správního trestání z obecných principů uplatňování moci ve veřejné oblasti obsažených jak v Ústavě České republiky, tak v Listině základních práv a svobod. Další úpravu najdeme v Listině základních práv Evropské unie, v mezinárodních smlouvách, v rezolucích a doporučeních Rady Evropy. Důležitým zdrojem nám je také judikatura Evropského soudu pro lidská práva, Ústavního soudu ČR a Nejvyššího správního soudu ČR.¹⁴ Již zmíněné rozhodnutí Nejvyššího správního soudu¹⁵ pokládá základ pro aplikaci zásad trestního práva v trestním právu správním.

Užití zásad se neomezuje pouze na aplikaci správního trestání. Důležité je jejich dodržování již při tvorbě norem v legislativním procesu. Při aplikaci pak slouží k vyplnění mezer i k interpretaci neurčitých pojmů.¹⁶

4.2.1 Analogie v trestním právu správním a její význam

Analogie práva je v oblasti správního trestání velmi důležitým institutem. K jejímu pochopení je třeba nejdříve vysvětlit tento pojem. Dovolím si použít definici H. Práškové, jež ji vystihla jako institut sloužící k „rekonstrukci právní normy za účelem vyplnění zákonné mezery při

¹⁰ Prášková, H.: *Základy odpovědnosti za správní delikty*, Praha: C.H.Beck, 2013, s. 21

¹¹ Musil, J.: *Teoretická a ústavní východiska správního trestání*. O veřejné správě. AUC – I, 2010, s. 1

¹² Prášková, H.: *Základy odpovědnosti za správní delikty*, Praha: C.H.Beck, 2013, s. 21

¹³ Tamtéž.

¹⁴ Tamtéž.

¹⁵ Rozsudek NSS ze dne 31. 5. 2007, sp. j. 8 As 17/2007 - 135, publikovaný pod č. 1338/2007 Sb. NSS

¹⁶ Prášková, H.: *Základy odpovědnosti za správní delikty*, Praha: C.H.Beck, 2013, str. 26

p ekro ení pouhé interpretace smyslu normy již existující.“¹⁷ Z uvedené definice vyplývá, že primárně musí existovat zákonná mezera.¹⁸ Tou se rozumí případ, kdy zákonodárce neupravil určitou právní oblast pro jednání v situaci, která právo nastala, a to nikoliv záměrně. Zároveň tuto mezeru nedokáže vyplnit právní interpretace. V tu chvíli přichází v úvahu aplikace analogie. A koliv analogie rozbíjí právní jistotu, je stále vhodnější se k ní uchýlit než dovolit, aby v některé situaci zákonodárce neupravil. Navíc vlivem judikatury se tato právní nejistota omezuje, protože soud je vázán předvídatelností práva a v obdobných případech rozhoduje stejně.¹⁹

U analogie rozlišujeme dvě roviny. Prvním je *analogia legis*, analogie zákona. Ta se použije, pokud se v právním řádu nachází ustanovení, které lze na daný případ použít, aniž by zákonodárce toto použití zamýšlel. Pokud příslušný orgán nenajde příslušné ustanovení, pak přistoupí k *analogii juris*, analogii práva. Právě právní principy se při použití *analogie juris* uplatní, a už jde o principy určitého právního odvětví, nebo o principy celého právního řádu.²⁰

Použití analogie ve veřejném právu je omezeno jednotlivými ustanoveními právního řádu. Nejdůležitějším ustanovením je čl. 2 odst. 3 Ústavy, který obsahuje princip zákonnosti, jímž se řídí veškerá činnost ve veřejné správě. Analogie tedy nebude použito při rozšiřování působnosti správních orgánů. Zároveň je její uplatnění vázáno na podmínku prospěchu pachatele. Zákazem použití v neprospěch pachatele se budu zabývat v následující kapitole.

NSS se vyjádřil k použití analogie juris v oblasti správního trestání. Tu lze použít „jen v omezeném rozsahu, a to pouze tam, kdy to, co má být aplikováno, určitou otázku v bec neeší, nevede-li takový výklad k újmu ústníka řízení ani k újmu na ochraně hodnot, na jejichž vytváření a ochraně je veřejný zájem.“²¹ Tedy analogie se uplatní pouze v případech, kdy její použití slouží k ochraně práv obviněného a zároveň to není proti veřejnému zájmu. K použití právních principů trestního práva ve správním trestání pak NSS uvádí, že analogii je potěba použít ve prospěch obviněného tam, kde „nejsou výslovně upraveny některé základní zásady a instituty, jež by mly být zohledněny v případě jakéhokoliv přestupku či správního deliktu.“²² Pokud by NSS k této problematice zaujal jiný postoj, odporoval by nejen zásadám zakotveným v právním řádu ČR, ale i zásadám vyplývajícím z Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a judikatury z ní vzešlé.

¹⁷ Prášková, H.: *Základy odpovědnosti za správní delikty*, Praha: C.H.Beck, 2013, s. 36

¹⁸ Mates, P.: *Analogie ve správním právu, kdy ano a kdy ne* In *Správní právo*, 1-2/2014, s. 28

¹⁹ Tamtéž, s. 32

²⁰ Boguszak, J., Šapek J., Gerloch, A.: *Teorie práva*, 2. vyd., Praha: ASPI Publishing, 2004, s. 154

²¹ Rozsudek NSS ze dne 16. 4. 2008, č. j. 1 As 27/2008-67 In Bohadlo, D., Potměšil, L., Potměšil, J.: *Správní trestání z hlediska praxe a judikatury*, Praha: C.H.Beck, 2013, s. 142

²² Rozsudek NSS ze dne 31. 7. 2009, č. j. 2 As 60/2008-114

4.3 Vliv europeizace trestního práva na správní trestání

Jist by nebylo vhodné, abych p ed samotným exkurzem do zásad trestního práva nezmínila vliv europeizace trestního práva. Tato oblast je však velmi široká a jist by se dala rozebrat hned v n kolika samostatných pracích. Mým zám rem je pouze p iblížit tento jev a jeho vliv na aplikaci zásad trestního práva ve správním trestání.

Pojem europeizace je používán ve smyslu harmonizace vnitrostátního trestního práva s právními ády ostatních evropských stát .²³ Tato harmonizace probíhá zejména prost ednictvím Evropské unie a Rady Evropy. Na úrovni Evropské unie slouží ke sjednocování úprav jednotlivých lenských stát hlavn na ízení a sm nrice, dále pak rámcová rozhodnutí a obecné zásady právní.

Pro naše ú ely je ale mnohem významn jší p sobení Rady Evropy. Nejzákladn jším dokumentem je Úmluva o ochran lidských práv a základních svobod. Ta nejen že garantuje základní práva a svobody všem ob an m stát , které tuto úmluvu ratifikovaly, ale ustanovuje i orgán, díky kterému se její dodržování stává vymahatelným. Tímto orgánem je Evropský soud pro lidská práva. EÚLP obsahuje hned n kolik ustanovení, které jsou d ležitými z hlediska správního trestání.²⁴ Jsou jimi: l. 6 - právo na spravedlivý proces, l. 7 - nullum crimen sine lege, l. 13 - právo na ú inný opravný prost edek. Dále pak v Protokolu . 7 k Úmluv : l. 2 - právo na odvolání v trestních v cech, l. 3 - právo na odškodn ní v p ípad justí ního omylu, l. 4 - právo nebýt souzen za týž v c dvakrát.

Z dvodu jejich aplikace na oblast správního trestání je pot eba se ptát jak vykládat termíny jako „*trestní obvin ní*“ i „*trestný in*“, která tato ustanovení obsahují. K tomu ESLP používá tzv. Engelova kritéria.²⁵ Díky nim se vzhledem k vnitrostátní úprav význam t chto pojmu rozší uje i na oblast trestního práva správního. Z toho vyplývá, že principy obsažené v EÚLP jsou závazné pro oblast trestání obecn , a už jde o trestání soudní, i správní.

²³ Prášková, H.: *Europeizace trestního práva správního*. Právní rozhledy, 2010, . 13, s. 489

²⁴ Tamtéž.

²⁵ Pojmenována podle p ípadu Engel et al. vs. Holandsko ze dne 8. 6. 1976, A22, ve kterém tato kritéria aplikoval ESLP poprvé.

Cílem těchto principů je zajistit každému, komu hrozí citelnější postih za jeho protiprávní jednání, právo na spravedlivý proces.²⁶ Právě díky EÚLP, její aplikaci a výkladu ESJP je ovlivněno celé vnitrostátní soudnictví ČR.

EÚLP není jediným pramenem upravujícím zásady správního trestání. Rada Evropy vydává doporučení a rezoluce Výboru ministrů. Ty ovšem nejsou právně závazné, mají tedy spíše jen doporučující charakter.

²⁶ Prášková, H.: *Europeizace trestního práva správního*. Právní rozhledy, 2010, . 13, s. 489

5. ZVLÁŠTNÍ ČÁST – JEDNOTLIVÉ ZÁSADY TRESTNÍHO PRÁVA VE SPRÁVNÍM TRESTÁNÍ

V následující kapitole rozeberu jednotlivé principy trestního práva, které jsou dle judikatury ÚS a NSS závazné pro výkon správního trestání orgány ve veřejné správě. Jistě by nebylo vhodné se pokoušet o úplný výčet, neboť je velmi obtížné postihnout všechny zásady. Navíc účelem této práce není vystihnout každý princip ve své specifitě, proto se pokusím nastínit je spíše v obecnější rovině.

Jak již bylo řečeno v předchozí kapitole, vzhledem k povaze jednotlivých principů zde nebudeme rozlišovat zvláštní kategorii pro zásady trestního práva hmotného a procesního, jelikož jednotlivé zásady mají často jak hmotný právní, tak procesní právní charakter.²⁷

5.1 Zásada zákonnosti

Neboli *nullum crimen sine lege, nulla poena sine lege*, doslova žádný trestný čin bez zákona, žádný trest bez zákona, je principem, kterým je vázána veškerá činnost ve veřejné správě.²⁸ Státní moc lze dle ní uplatňovat jen v případech, v mezích a způsobem, které stanoví zákon. Zásada zákonnosti je zakotvena v čl. 2 odst. 3 Ústavy a zároveň v čl. 2 odst. 2 LZPS. Z hlediska činnosti správních orgánů je úroveň vymezena ve správním řádu v ustanovení § 2²⁹. Zásada *nullum crimen sine lege, nulla poena sine lege* je pro účely trestání obsažena v čl. 39 LZPS a pro oblast správního trestání znamená, že správní orgán může aktivně jednat jen v případech, kde zákon jasně stanoví trestnost takového jednání a určit za něj odpovídající sankci.³⁰

Tato zásada může být rozdělena do několika rovin, které se vytvářejí v průběhu její aplikace. Mohou být také považovány za samostatné zásady.

²⁷ Viz kapitola 3.1 K jednotlivým principům.

²⁸ Prášková, H.: *Základy odpovědnosti za správní delikty*, Praha: C.H.Beck, 2013, s. 31

²⁹ Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád

³⁰ Bohadlo, D., Potměšil, L., Potměšil, J.: *Správní trestání z hlediska praxe a judikatury*, Praha: C.H.Beck, 2013, s. 21

5.1.1 Nullum crimen sine lege scripta

Ur uje požadavek, aby pramenem trestního práva správního byl pouze zákon, nebo mezinárodní smlouva dle čl. 10 Ústavy. Skutková podstata správního deliktu nesmí být stanovena v podzákoném předpisu. Takto judikoval i NSS, když ve svém rozhodnutí uvedl: „*Stanoví-li podzákoný právní předpis konkrétní skutkové podstaty pro estupk, by na základ obecného zákonného zmocnění, odporuje takovýto předpis zásad nullum crimen sine lege, nulla poena sine lege.*“³¹ Ústavní soud z tohoto důvodu zrušil mnoho obecně závazných vyhlášek obcí, které obsahovaly nové skutkové podstaty, jež v zákoně stanoveny nebyly.³²

Požadavku nullum crimen sine lege scripta ovšem neodporuje konkretizace sankce i v jiných formách, jakými jsou prováděcí právní předpisy i obecně závazné vyhlášky.³³ Zůstává však požadavek obecného stanovení sankce v zákonném předpisu. Je otázkou, nakolik obecně musí být tato sankce vymezena. Jistě by této zásadě odporovalo například ustanovení, že sankce bude určena „*pro případ*“.

5.1.2 Nullum crimen sine lege certa

Princip vyžadující přesnost, srozumitelnost a určitost právní normy.³⁴ Tato zásada implikuje dodržení požadavku právní jistoty a určité předvídatelnosti důsledků pro pachatele, tedy aby každý věděl, nebo mohl vědět, co je správním deliktem a jakou sankci je za tento delikt možno uložit.³⁵ Dostatek určitosti nesplňuje například ustanovení § 49 písm. c zákona o postupech³⁶, které stanoví, že postupu se dopustí ten, kdo úmyslně naruší občanské soužití vyhrožováním, újmou na zdraví... nebo jiným hrubým jednáním.³⁷

Snaha zákonodárců o co nejlepší dodržování této zásady ovšem způsobuje, že podobně takovýchto norem se sankcemi ustanoveními stále přibývá, a to způsobuje stále větší nepřehlednost a jakousi zbytečnost pramenů trestního práva správního.

³¹ Rozsudek NSS ze dne 21. 7. 2010, sp. j. 3 Ads 42/2010-92 In Bohadlo, D., Potměšil, L., Potměšil, J.: *Správní trestání z hlediska praxe a judikatury*, Praha: C.H.Beck, 2013, s. 144

³² Nález ÚS ze dne 23. 8. 1994, sp. zn. Pl. ÚS 47/1993

³³ Prášková, H.: *Základy odpovědnosti za správní delikty*, Praha: C.H.Beck, 2013, s. 32

³⁴ Jelínek, J. a kol.: *Trestní právo hmotné*, 3. vydání. Praha: Leges, 2013, s. 30

³⁵ Tamtéž.

³⁶ Zákon č. 200/1990 Sb., o postupech

³⁷ Musil, J.: *Teoretická a ústavní východiska správního trestání*. O veřejné správě. AUC – I, 2010, č. 1, s. 66

5.1.3 Nullum crimen sine lege stricta

K analogii práva jsem se vyjadřoval již v předchozí kapitole.³⁸ Zde se zaměřím na zákaz použití analogie. Analogie se ve správním trestání vylučuje v těch případech, kdy by byla použita *in malam partem*, tedy v neprospěch pachatele správního deliktu. Jde zejména o případy vytváření nových skutkových podstat správních deliktů nebo o to, jaké správní tresty lze za daný správní delikt uložit.³⁹

V této souvislosti judikoval tentokrát Městský soud v Praze. Ten stanovil, že nelze při ukládání sankce za jednání, které má pouze znaky správního deliktu použít analogie práva, nebo by toto stálo v neprospěch pachatele.⁴⁰ Zákodárce v tomto případě ani nezamýšlel, aby se právní úprava obsahující tento správní delikt vztahovala na zmíněné jednání. Proto zde nemluvíme o právní interpretaci, nýbrž o *analógii legis in malam partem*.

5.1.4 Nullum crimen sine lege praevia

Zásada upravující zákaz retroaktivity v neprospěch pachatele. Úprava časové působnosti norem trestního práva správního vychází z úpravy práva trestního, která je obsažena v ustanovení § 2 trestního zákoníku.⁴¹ To stanoví zákaz zpětné působnosti právních norem. V případě, kdy je to pro pachatele příznivější, se retroaktivní působnost připouští. Jinak se správní delikt posuzuje podle zákona, který byl účinný v době, kdy byl správní delikt spáchán. Pachatel tedy bude vždy potrestán podle zákona mírnějšího, a už se jedná o posuzování dle zákona účinného v době spáchání, či retroaktivního, které je ve prospěch pachatele.⁴²

Nejvyšší správní soud opět judikoval použití principu zákazu zpětné působnosti právní normy a připustil ji v případě, kdy je tato zpětná působnost ve prospěch pachatele: „*Ústavní záruka vyžadovaná v článku 40 odst. 6 in fine Listiny základních práv a svobod a spočívající v připustnosti trestání podle nového práva, jestliže je taková úprava pro pachatele výhodnější, platí i v řízení o sankci za správní delikty.*“⁴³ Pro tyto případy je třeba se zabývat otázkou, zda je jednání, které je

³⁸ Viz kapitola 4.1 Analogie v trestním právu správním a její význam

³⁹ Prášková, H.: *Základy odpovědnosti za správní delikty*, Praha: C.H.Beck, 2013, s. 38

⁴⁰ Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 2. 2. 2006, č. j. 11 Ca 227/2005-52 In Bohadlo, D., Potměšil, L., Potměšil, J.: *Správní trestání z hlediska praxe a judikatury*, Praha: C.H.Beck, 2013, s. 142

⁴¹ Zákon č. 40/2009 sb. z., trestní zákoník

⁴² Bohadlo, D., Potměšil, L., Potměšil, J.: *Správní trestání z hlediska praxe a judikatury*, Praha: C.H.Beck, 2013, s. 22

⁴³ Rozsudek NSS ze dne 27. 10. 2004, č. j. 6 A 126/2002-27

t eba posoudit, v nové úpravě zakotveno jako správní delikt, popřípadě která ze dvou úprav je pro pachatele mírnější.

5.2 Zásada právního zákonného procesu

Nebo také princip *nullus processus criminalis sine lege*, je procesním doplněním a protějškem zásady *nullum crimen sine lege*.⁴⁴ Tato ryze procesní zásada stanoví, že nikdo nemůže být stíhán jinak než ze zákonných důvodů a zákonem stanoveným způsobem. Je základním kamenem při aplikaci práva v demokratickém právním státu.⁴⁵ Nikdo nesmí být stíhán bezdůvodně. Důkazem je její umístění v trestním řádu⁴⁶, kde je zařazena jako vůbec první zásada v ustanovení § 2 odst. 1.⁴⁷ Na ústavní úrovni je zakotvena v obecnější rovině v čl. 8 odst. 2 LZPS. Nesmíme zapomenout ani na EÚLP, kde ji najdeme v čl. 6.

V souvislosti s touto zásadou je potřeba zmínit otázku dokazování. Princip právního zákonného procesu nesmí být porušován na úkor skutkového zjištění. Důkazní prostředek nebude přípustný v tu chvíli, kdy bude získán takovým způsobem, jakým by porušoval práva obviněného.⁴⁸

Zásadu právního zákonného procesu neupravuje žádný pramen správního práva. Je potřeba její dovodit z LZPS, širší interpretací je také možné postupovat dle § 2 odst. 1 správního řádu.⁴⁹

5.3 Zásada subsidiarity trestní represe

Tuto hmotnou právní zásadu můžeme znát i jako zásadu ekonomie trestní hrozby. Stanoví podmínku použití trestní sankce jako *ultima ratio*, tedy „poslední instance“.⁵⁰ Trestní právo se na daný případ použije tehdy, nestačí-li uložení sankce podle jiného právního předpisu. Jiným právním

⁴⁴ Šámal, P., Musil, J., Kuchta, J. a kol.: *Trestní právo procesní*, 4. vydání, Praha: C.H.Beck, 2013, s. 89

⁴⁵ Šámal, P., Musil, J., Kuchta, J. a kol.: *Trestní právo procesní*, 4. vydání, Praha: C.H.Beck, 2013, s. 89

⁴⁶ Zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád)

⁴⁷ Šámal, P., Musil, J., Kuchta, J. a kol.: *Trestní právo procesní*, 4. vydání, Praha: C.H.Beck, 2013, s. 89

⁴⁸ Prášková, H.: *Základy odpovědnosti za správní delikty*, Praha: C.H.Beck, 2013, s. 53

⁴⁹ Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád

⁵⁰ Šámal, P., Musil, J., Kuchta, J. a kol.: *Trestní právo procesní*, 4. vydání, Praha: C.H.Beck, 2013, s. 33

p edpisem je myšlen občanský zákoník nebo předpisy správního práva. Trestní zákoník⁵¹ upravuje tuto zásadu v ustanovení § 12 odst. 2.

Správní řád zásadu subsidiarity neupravuje. Je obsažena pouze v zákoně o postupech v ustanovení § 11 odst. 3, které říká, že od uložení sankce lze v rozhodnutí o postupu upustit, jestliže k nápravě pachatele postačí samotné projednání postupu. Tato zásada je zde velmi zúžená, vyplývá ale z tvrzení, že samotný průběh procesu trestání je pro obviněného ze správního deliktu omezením v jeho právech, a proto není nutné ukládat další sankci. Analogií byla tato úprava rozšířena i na další správní delikty. Nerespektování principu subsidiarity v rozhodovací činnosti správních orgánů trestní represe bývá shledáno neústavním.⁵²

Se zásadou subsidiarity trestní represe souvisí zásada primátosti. Ta je upravena v ustanovení § 2 odst. 2 správního řádu.⁵³ Správní orgán uplatňuje svou pravomoc jen v takovém rozsahu, v jakém mu byla svěřena. K zásadě primátosti je třeba přihlídnout i k výši ukládaného trestu. NSS v tomto ohledu stanovil, že „*správní orgán ukládající pokutu za jiný správní delikt je povinen přihlídnout k osobním a majetkovým poměrům pachatele tehdy, pokud je podle osoby pachatele a výše pokuty, kterou lze uložit, zejména, že by pokuta mohla mít likvidační charakter, a to i v případech, kdy příslušný zákon osobní a majetkové poměry pachatele v taxativním výtku hledisek rozhodných pro určení výše pokuty neuvádí.*“⁵⁴

Správní orgán disponuje mnoha prostředky a v oblasti ukládání sankcí má poměrně široké pole, v kterém se může pohybovat. V praxi jsme dnes svědky toho, že správní orgány mnohdy zásadu subsidiarity a primátosti nerespektují a sankce jimi uložené jsou stále tvrdší, na které kauzy slouží téměř jako odstrašující příklady. Stejně tak jako paní docentka Prášková jsem toho názoru, že z hlediska de lege ferenda je potřeba se zamyslet nad potřebou zvýšení kvalifikace pracovníků správních úřadů, kteří na rozdíl od soudců v trestním řízení nemají povinnost právníckého vzdělání.⁵⁵

⁵¹ Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník

⁵² Prášková, H.: *Základy odpovědnosti za správní delikty*, Praha: C.H.Beck, 2013, s. 47

⁵³ Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád

⁵⁴ Usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 20. 4. 2010, sp. j. 1 As 9/2008-133, publikované pod č. 2092/2010 Sb. NSS

⁵⁵ Prášková, H.: *Základy odpovědnosti za správní delikty*, Praha: C.H.Beck, 2013, s. 72

5.4 Zásada ne bis in idem

Doslova „ne dvakrát o tomtéž“, je zásada zaručující projednávání a paušalizování téhož skutku jen jednou. Má tedy dvojí charakter. Z hlediska hmotného právního se vztahuje k samotnému uložení sankce, z procesního právního zabírá uje vedení dalšího řízení, které je samo o sobě zásahem do práv obviněného.⁵⁶ Tato zásada souvisí s pekážkou *rei iudicate*, v níci pravomocně rozhodnuté.

Na úrovni mezinárodní je zakotvena v EÚLP v dodatku 7, čl. 4 a v Mezinárodním paktu o občanských a politických právech v čl. 14 odst. 7.⁵⁷ Ve vnitrostátní úpravě ji najdeme v čl. 40 odst. 5 LZPS, zde je ale zakotvena pouze pro trestné činy. Ve správním řádu⁵⁸ pak ustanovení § 66 o zastavení řízení v odst. 2 stanoví, že řízení se zastaví, jestliže správní orgán zjistí, že u ně kterého správního orgánu již před zahájením tohoto řízení bylo zahájeno řízení v téže věci. V zákoně o odpovědnosti⁵⁹ je zastavení řízení o odpovědku v ustanovení § 76 písm. g, kdy správní orgán řízení zastaví, pokud zjistí, že o skutku již bylo pravomocně rozhodnuto správním orgánem nebo orgánem jiným v trestním řízení. Navíc z judikatury vyplývá, že „pro správní trestání platí zásada *ne bis in idem*, podle níž nikdo nemůže být dvakrát potrestán za stejný skutek...“⁶⁰

Zdálo by se, že úprava této zásady je dostačující. Naprosto ale chybí pro oblast jednoho činu souběhu správních deliktů i správního deliktu s trestným činem. V tomto ohledu je na práci slušných orgánech, aby pomocí judikatury a použitím analogie vyplnily tyto mezery.⁶¹ Navíc je potřeba mít na paměti, že abychom mohli použít ustanovení zákona o odpovědnosti i na jiný správní delikt, je potřeba sáhnout k analogii legis.

5.5 Zásada zákazu reformatio in peius

Tato procesní zásada stanovuje „zákaz změny k horšímu“.⁶² Uplatní se v případě, kdy obviněný váhá podat odvolání z toho důvodu, že by se mohl dostat ještě k většímu trestu, než jaký

⁵⁶ Tamtéž, s. 56

⁵⁷ Prášková, H.: *Europeizace trestního práva správního*. Právní rozhledy, 2010, č. 13, s. 491

⁵⁸ Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád

⁵⁹ Zákon č. 200/1990 Sb., o odpovědnosti

⁶⁰ Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 2. 2005, č. j. A 6/2003-44 In Bohadlo, D., Potměšil, L., Potměšil, J.: *Správní trestání z hlediska praxe a judikatury*, Praha: C.H.Beck, 2013, s. 31

⁶¹ viz například rozsudek NSS ze dne 10. 2. 2011, č. j. 9 As 67/2010-74

⁶² Bohadlo, D., Potměšil, L., Potměšil, J.: *Správní trestání z hlediska praxe a judikatury*, Praha: C.H.Beck, 2013, s. 29

mu byl uložen v prvoinstančním řízení. Zákaz reformace in peius vylučuje zhoršení postavení účastníka řízení uložením působnější sankce nebo jiné povinnosti.⁶³

Obsahuje ji ustanovení § 82 P esZ.⁶⁴ V odvolacím řízení nemůže správní orgán zmírnit uloženou sankci v neprospěch obviněného z pěstupku. V případě jiných správních deliktů je použije subsidiárně správní řád. Ustanovení § 90 odst. 3 S⁶⁵ zakotvuje jak reformatio in peius, tak i výjimky z jejího použití. Pokud se jedná o dvě osoby, které podávají odvolání a mají na věci rozdílný zájem, nebo pokud je to v rozporu s vešlejším pořádkem, pak se tato zásada neuplatní. Stejně tak Ústavní soud vyslovil, že „*všeobecný zákaz změny rozhodnutí v neprospěch pachatele (zákaz reformationis in peius) nelze z ústavně právních předpisů vyvodit pro oblast správního trestání.*“⁶⁶

5.6 Zásada koncentrace řízení

Jak už z názvu vyplývá, tato zásada se týká i stejného práva procesního. Je protichůdnou zásadou k zásadě jednotnosti řízení. Dle zásady koncentrace řízení může účastník řízení navrhnout dle kazy, uplatňovat námítky a připomínky a jiné návrhy jen do určitého procesního stádia. V případě pozdějšího uplatnění na takové návrhy i dle kazy nebude brát správní orgán zřetel.⁶⁷

Ustanovení § 36 odst. 1 S⁶⁸ stanovuje subsidiárně zásadu jednotnosti řízení, doslova se v odst. 1 říká „*nestanoví-li zákon jinak*“. Zároveň ale přiznává správnímu orgánu právo usnesením prohlásit, dokdy mohou účastníci činit své návrhy. Koncentrace řízení se uplatní v odvolacím řízení, kde je v ustanovení § 82 odstavci 4 S⁶⁸ uvedeno: „*K novým skutečnostem a k návrhům na provedení nových dle kazí, uvedeným v odvolání nebo v průběhu odvolacího řízení, se přihlédně jen, tehdy, jde-li o takové skutečnosti nebo dle kazy, které účastník nemohl uplatnit dříve.*“ Podle rozhodnutí NSS se však tato zásada neuplatní v řízení o pěstupku, protože zde nemluvíme o povinnosti obviněného poskytovat součinnost (jak vyplývá i z ustanovení § 72 odst. 2 P esZ⁶⁹), a je

⁶³ K tomuto více Kopecký, M.: *K otázce uplatnění zákazu reformace in peius ve správním řízení obecném a trestním.* O vešlejším správ. AUC – I, 2010, . 1

⁶⁴ Zákon . 200/1990 Sb., o pěstupcích

⁶⁵ Zákon . 500/2004 Sb., správní řád

⁶⁶ Rozsudek ÚS ze dne 28. 1. 2009, sp. zn. III.ÚS 880/2008 In MUSIL, J.: *Teoretická a ústavní východiska správního trestání.* O vešlejším správ. AUC – I, 2010, . 1, s. 70

⁶⁷ Kopecký, M.: *Uplatnění zásad jednotnosti a koncentrace ve správním řízení.* Právní rozhledy, 2007, . 13

⁶⁸ Zákon . 500/2004 Sb., správní řád

⁶⁹ Zákon . 200/1990 Sb., o pěstupcích

na samotném správním orgánu zjistit skutkový stav.⁷⁰ To ostatně platí o pro jiné správní delikty, dle ustanovení § 50 odst. 3 S .⁷¹

Vzhledem k tomu, co bylo řečeno, můžeme spíše mluvit o zásadě koncentrace ve správním trestání, protože na rozdíl od správního řízení na návrh se zde zásada koncentrace neuplatní.

5.7 N které další zásady trestního práva mají význam ve správním trestání

Zásada rovnosti – zásada upravená v LZPS v ustanovení 1. 1 a 1. 3 odst. 1, V Mezinárodním paktu o občanských a politických právech, EÚLP, LEP EU a dalších. Týká se rovnosti osob v hmotných a procesních právech, zajišťuje rovné zacházení s obviněnými, zakotvuje zákaz diskriminace. Ve správním právu upravuje procesní postavení účastníků, druh a výši sankcí, nebo viny některých osob z povahy zákon upravujících správní delikty.⁷²

Zásada humánnosti - 1. 7 odst. 2 LPS zakotvuje, že nikdo nesmí být mučen, ani podroben krutému, nelidskému nebo ponižujícímu zacházení nebo trestu, podobně tuto zásadu stanoví i 1. 3 EÚLP. Jak bylo řečeno v předchozí kapitole, její hmotná právní vyjádření se vztahuje obecně k ochraně společnosti a jejích humánních hodnot. Užší, procesní právní vyjádření pak zajišťuje ochranu obviněného v průběhu aplikace práva.⁷³

Zásada presumpce neviny – na ústavní úrovni zakotvena v 1. 40 odst. 2 LZPS, na mezinárodní úrovni v EÚLP u práva na spravedlivý proces, a také v Mezinárodním paktu o občanských a politických právech. V oblasti správního práva jej vymezuje zákon o postupech⁷⁴ v ustanovení § 73 odst. 1, v druhé větě: „Dokud nebyla pravomocným rozhodnutím vyslovena vina obviněného z postupu, hledí se na něj jako by byl nevinný.“ U tohoto principu narážíme na problém objektivní odpovědnosti. V tomto případě je presumována vina, dokud sám obviněný neprokáže existenci liberálního důvodu. Objektivní odpovědnost je stanovena u některých správních deliktů podnikatelů nebo právnických osob. Tyto správní delikty jsou ale pouze výjimkou

⁷⁰ Rozsudek NSS ze dne 22. 1. 2009, sp. j. 1 As 96/2008-115, publikovaný pod č. 1856/2009 Sb. NSS In Vedral, J.: K některým procesním otázkám nové právní úpravy správního trestání. Správní právo, 1-2/2014, s. 105

⁷¹ Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád

⁷² Prášková, H.: *Základy odpovědnosti za správní delikty*, Praha: C.H.Beck, 2013, s. 52

⁷³ Tamtéž, s. 48

⁷⁴ Zákon č. 200/1990 Sb., o postupech

z principu presumpce nevinny a jsou p ípustné jen tehdy, pokud mohou být obvin ným vyvráceny.⁷⁵ V ostatních p ípadech není obvin ný povinen prokazovat svoji nevinu, ani nesmí být nucen sou inností.

Zásada in dubio pro reo – vychází ze zásady presumpce nevinny. Z ustanovení § 1. 40 odst. 2 LZPS vyplývá, že pokud nebyla jasn prokázána vina obvin něho, nebo pokud došlo k jakýmkoliv skutkovým pochybnostem, je obvin ný nevinným. K této zásad se často vyjad ují vnitrostátní soudy ve své judikatu e. Jako jeden p íklad za všechny uvedu rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové, a to z d vodu jeho obecnosti. Dle n j „ob ana nelze uznat vinným ze spáchání p estupku na základ míry podobnosti zjišt něho skutkového stavu. P ípustí-li správní orgán, že se d j, v n mž je spat ován p estupek, mohl odehrát i jinak, musí p i svém rozhodování vyjít z obecn uznávané zásady jakéhokoliv trestání v bec, a to in dubio pro reo, a rozhodnout v pochybnostech ve prosp ch obvin něho ze spáchání p estupku...“⁷⁶

⁷⁵ Prášková, H.: *Základy odpovědnosti za správní delikty*, Praha: C.H.Beck, 2013, s. 73

⁷⁶ Rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 31. 1. 2006, .j. 51 Ca 10/2005-31

6. ZÁVĚR

Obecné zásady právní jsou ve většině států uznávaným pramenem práva. Tak je tomu i v právním řádu České republiky. Zásady trestního práva používané při aplikaci práva v soudním trestání jsou v souhlasnosti používány i v trestání správním. Nejsou to ovšem všechny zásady. Jejich užití vyplývá ze samotného charakteru správního trestání jako takového, a také z judikatury Ústavního a Nejvyššího správního soudu. Příkladem může být zásada koncentrace, která se v soudním trestání používá, stejně tak jako ve správním řízení zahajovaném na návrh, neuplatní se však v řízení o správním deliktu.

Principy trestání jsou zakotveny na mezinárodní úrovni, a to v Mezinárodním paktu o občanských a politických právech a v Evropské úmluvě o ochraně lidských práv. Na vnitrostátní úrovni jsou obsaženy v ústavním pořádku, hlavně pak v Listině základních práv a svobod. Mnohé z nich ale zůstávají nepsanými prameny práva, nebo musí být z těchto psaných dovozeny interpretací.

Vzhledem k tomu, že v souhlasnosti neexistuje úprava obecných institutů správního trestání, je potřeba dovést uplatnění zásad platných pro trestání obecné. Toto uplatnění se děje formou aplikace práva u Ústavního a Nejvyššího správního soudu. Ty nezbytně sahají k širší interpretaci i analogii práva, aby vyplnily mezeru v právním řádu. Pro účely de lege ferenda by dle mého bylo vhodné zvážit komplexnější úpravu správního trestání, a to jak z hlediska obecných institutů, tak jednotlivých správních deliktů, jejichž úprava je v souhlasnosti velmi rozdílná.

Navíc je třeba se zabývat otázkou penalizace za jednotlivé správní delikty. Dle mého skromného názoru právo nemá být nástrojem k zastrasování, ale souhlasný trend ukládání čím dál tvrdších trestů, jakým je například zvyšování pokut, mne vede k zamyšlení, jestli se právě toto nestalo cílem. Otázkou paušalizace za jednotlivé správní delikty a tedy i zásadou přiměřenosti a ekonomie trestní hrozby se v této práci ovšem nezabývám, a proto může být má domněnka mylná. Jistě je to ale oblast zajímavá k dalšímu prozkoumání.

7. POUŽITÁ LITERATURA

Knižní prameny

- BOGUSZAK, J., APEK, J., GERLOCH, A.: *Teorie práva*, 2. vydání, Praha: ASPI Publishing, 2004
- BOHADLO, D., POTŠIL, L., POTMŠIL, J.: *Správní trestání z hlediska praxe a judikatury*, Praha: C.H.Beck, 2013
- HENDRYCH, D. a kol.: *Správní právo, Obecná část*, 8. vydání, Praha: C.H.Beck, 2012
- JELÍNEK, J. a kol.: *Trestní právo hmotné*, 3. vydání. Praha: Leges, 2013
- KNAPP, V.: *Teorie práva*, Plzeň: Západočeská univerzita, 1994
- KOPECKÝ, M.: *K otázce uplatnění zákazu reformace in peius ve správním řízení obecném a trestním*. Ověřejně správ. AUC – I, 2010, . 1
- MATES, P.: *Analogie ve správním právu, kdy ano a kdy ne*, Správní právo, 1-2/2014
- MUSIL, J.: *Teoretická a ústavní východiska správního trestání*. Ověřejně správ. AUC – I, 2010, . 1
- PRÁŠKOVÁ, H.: *Europeizace trestního práva správního*. Právní rozhledy, 2010, . 13
- PRÁŠKOVÁ, H.: *Základy odpovědnosti za správní delikty*, Praha: C.H.Beck, 2013
- ŠÁMAL, P., MUSIL, J., KUČHTA, J. a kol.: *Trestní právo procesní*, 4. vydání, Praha: C.H.Beck, 2013
- VEDRAL, J.: *K některým procesním otázkám nové právní úpravy správního trestání*. Správní právo, 1-2/2014

Právní předpisy

- Ústavní zákon . 1/1993 Sb., Ústava ČR, ve znění pozdějších předpisů
- Ústavní zákon . 2/1993 Sb., Listina základních práv a svobod, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon . 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů
- Zákon . 200/1990 Sb., o odpovědnosti za delikty, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon . 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon . 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů

Judikatura

Nález Ústavního soudu ze dne 23. 8. 1994, sp. zn. Pl. ÚS 47/1993

Rozsudek Ústavního soudu ze dne 28. 1. 2009, sp. zn. III. ÚS 880/2008

Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 5. 2007, . j. 8 As 17/2007-135

Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 10. 2004, . j. 6 A 126/2002-27

Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 2. 2005, . j. A 6/2003-44

Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 1. 2009, . j. 1 As 96/2008-115

Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 7. 2009, . j. 2 As 60/2008-114

Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 7. 2010, . j. 3 Ads 42/2010-92

Usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 4. 2010, . j. 1 As 9/2008-133,
publikované pod . 2092/2010 Sb. NSS

Rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 31. 1. 2006, . j. 51 Ca 10/2005-31

Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 2. 2. 2006, . j. 11 Ca 227/2005-52